

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»**

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)**

2 том

ОДЕСА 2022

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 14-15 жовтня 2022 р.). — Т.2. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2022. — 176 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського». Протокол № 4 від 27.10. 2022 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Демидова Віола Григорівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри сольного співу Одеської національної музичної академії імені Антоніни Нежданової.

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2022

цілісне особистісне утворення, що забезпечує планування й реалізацію дій відповідно до поставленої мети у процесі самовдосконалення.

Наголосимо, що в нашому дослідженні формування вокально-виконавської саморегуляції майбутніх магістрів музичного мистецтва важливим завданням стає вивчення взаємодії її (саморегуляції) психологічних механізмів, зокрема таких, як рівень власних домагань, самоконтроль, самооцінка, рефлексія, самостимуляція тощо. Так, за допомогою самооцінки досягається адекватність рівня домагань особисті й визначається необхідна кількість зусиль для здійснення нею певної діяльності. Самоконтроль дозволяє визначити власні помилки та уникнути їх повторення в майбутньому, сприяє формуванню в пам'яті еталонного образу в складній системі вокально-виконавських дій.

Важливими механізми саморегуляції є також рефлексія (дозволяє приймати оптимальні рішення та відповідати за них, усвідомлювати власні інтереси й мотиви поведінки) та самостимуляція (забезпечує мобілізацію внутрішніх сил вокаліста-виконавця задля подолання технічних та психологічних труднощів). Деякі дослідники характеризують механізми саморегуляції в інших аспектах: як генетично-детерміновані; як відносно пасивні; як активну ланку саморегуляції, що включає цілеспрямовану поведінку особистості в зовнішньому середовищі тощо.

Отже, результати міждисциплінарного дискурсу дозволяють нам зосередити свою увагу на таких аспектах проблеми формування вокально-виконавської саморегуляції майбутніх магістрів музичного мистецтва, як усвідомлення власних намірів і цілеспрямоване планування вокально-технічних дій та володіння собою, своїми емоціями в екстремальних умовах концертного виступу.

Лю ЧЖИГО

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

ФЕНОМЕН САМОРОЗВИТКУ В НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ У РІЧИЩІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ

Вирішення проблем саморозвитку потребує міждисциплінарного підходу. Теоретичними підставами розроблення означеного поняття вважаємо філософські, соціокультурні, психологічні та педагогічні концепції. Розгляд феномену саморозвитку слід розпочинати з відповідного термінологічного дискурсу, першою ланкою якого вважаємо категорію розвитку. В межах історико-філософського підходу його слід у першу чергу розглядати як

процес і як результат цілісної системи змін, звертати увагу на етапи генези, на вектор розвитку, його детермінанти, критерії та механізми.

Із точки зору психології процес змін складається з якісних перебудов у психіці, коли з'являються нові мотиви та інтереси, забезпечується стійкість психічних станів особистості, завдяки чому виникають нові, позитивні психічні її властивості. З педагогічної точки зору позитивного розвитку можна очікувати в процесі включення здобувачів освіти в значущі для них діяльність і відносини.

Оскільки родовими характеристиками людини як суб'єкта є його власна активність, науковці вважають процес її розвитку саморозвитком, психологічним механізмом «людинотворення». У Новому тлумачному словнику української мови саморозвиток визначається як фізичний або розумовий розвиток, якого особистість досягає самостійно, власними силами, без зовнішнього впливу.

У межах філософських концепцій феномен саморозвитку трактується як перехід на більш високий рівень організації, який властивий як суспільству, так і окремій людині. В педагогіці до найближчого семантичного кола поняття саморозвитку включають категорії самовдосконалення, самоосвіти й самовиховання, які в річищі психологічних концепцій все більше персоніфікуються.

Зауважимо, що розв'язанні проблем саморозвитку в педагогіці сьогодні домінує процесуально-організаційний підхід, що дозволяє об'єднати розуміння особистісних і професійних самозмін як внутрішньо і зовнішньо організованих процесів, зокрема пропонує педагогічну технологію саморозвитку.

Вважаємо формулювання «зовнішньо організований саморозвиток» некоректним, оскільки саморозвиток може ініціювати тільки особистість завдяки внутрішньому прагненню і власним вольовим зусиллям.

Наголосимо, що у творців гуманістичного напрямку в психології А. Маслоу і К. Роджерса застосовуються близькі до наших розвідок поняття «самоактуалізація» і «самореалізація», розгляду яких і буде присвячена наша наступна публікація.

Сунь ЖУЙ

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ОБІЗНАНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУУ СВІТЛІ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ПОШУКІВ

В останні десятиліття питання формування поліхудожньої компетентності здобувачів-музикантів актуалізується в науковому просторі України, у тому разі – в дослідженнях аспірантів із Китаю. Тлумачення терміну «поліхудожнє» та пов'язаних з ним похідних понять в естетично-філософських та педагогічних джерелах найчастіше трактує його у вузькому та широкому сенсах та наголошує на двох його складниках – «полі» і «художнє». У вузькому значенні прикметник «художній» часто застосовується стосовно образотворчих мистецтв, а у широкому – як синонім до слова «мистецький», тобто приналежний до сфери мистецтва. Стверджується, що художніми явищами та процесами є ті, яким притаманно рецепція, творення, творення та функціонування витворів мистецтва.

Уточнення складової «полі» дозволяє трактувати в нашому дослідженні поняття «поліхудожнє» як одночасне занурення в кілька видів мистецтва для розуміння і створення цілісного художнього образу. З іншого боку, поліхудожню освіту можна розглядати як складник мистецької освіти, яка, по-перше, здійснюється на перетині декількох видів мистецтва, а по-друге, актуалізує поліхудожні можливості опанування конкретного виду мистецтва. Взагалі, у вимірах синергетики художньо-освітню діяльність сьогодні слід характеризувати як багатовекторну, нелінійну, гетерогенну систему, що реально тільки імітує передбачувано-перетворювальну самоорганізацію, знаходячись у стадії децентралізації.

Говорячи про поліхудожність, цілісність світовідчуття митців і реципієнтів, слід згадати, що між видами мистецтва існує внутрішній і зовнішній, сюжетний зв'язок, котрий забезпечуються їх синкретичним початком – реальним життям. Крім того, у кожному творі мистецтва об'єктивуються численні зв'язки як з іншими видами мистецтва, так і з особистісним життєвим досвідом. Відтак, кожен вид мистецтва може відображатися і продовжуватися в будь-якому іншому. Саме у цих «відбитках» віддзеркалюється потреба людини в пошуку власної цілісності.

Друге ключове поняття нашого дослідження – обізнаність – тільки починає вводитись у термінологічне поле сучасних досліджень. Зазвичай термін «обізнаність» використовується у дефініціюванні таких понять, як освіченість, ерудиція, компетентність. Є багато тлумачень похідного від іменника

Бянь НАНЬНАНЬ

*МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ АЗИМУТИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-
ВИКОНАВСЬКОЇ САМОРЕГУЛЯЦІЇ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 159*

Лю ЧЖИГО

*ФЕНОМЕН САМОРОЗВИТКУ В НАУКОВОМУ ПРОСТОРИ У
РІЧИЦІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ..... 160*

Сунь ЖУЙ

*ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПОЛІХУДОЖНЬОЇ ОБІЗНАНОСТІ
МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУУ СВІТЛІ
ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ПОШУКІВ..... 162*

Ганна ГРАБОВСЬКА

*ІМПРОВІЗАЦІЯ ЯК КОМПОНЕНТ АВТЕНТИЧНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ
СКРИПКОВОЇ МУЗИКИ БАРОКОВОЇ ДОБИ 163*

Оксана ЛИПКО

*ВОКАЛЬНА ОРФОЕПІЯ ЯК КОМПОНЕНТ
ВОКАЛЬНО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
МАЙБУТНІХ СОЛІСТІВ..... 167*